

MUITINĖS KONSULTACINIO KOMITETO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2021-05-02 Nr. 5B~~E~~-309
Vilnius

Posėdis įvyko 2021 m. gegužės 12 d. TEAMS priemonėmis

Posėdžio pirmininkas: Jonas Miškinis

Posėdžio sekretorė: Henrika Rukšėnienė

Dalyvavo 75 dalyviai. Dalyvių sąrašas pridedamas.

Posėdžio darbotvarkė:

1. Naujų narių priėmimas į MKK (pateikti „Lietuvos pašto“ ir Transporto inovacijų asociacijos prašymai).
2. Pasirengimo įgyvendinti siuntų deklaravimo ir apmokestinimo pokyčius nuo 2021 m. liepos 1 d. pažanga (atsakymai į verslo asociacijų ir Susisieikimo m-jos pateiktus klausimus – moderuoja Neringa Motiejūnaitė).
3. Skubių siuntų gabentojų asociacijos atstovai pristato pasiūlymus, problemas dėl pokyčių, susijusių su PVM lengvatos panaikinimu. (Lina Petronienė)
4. Kiti klausimai.

SVARSTYTA:

Muitinės konsultacinio komiteto (toliau – MKK) posėdį pradėjo Muitinės departamento (toliau – MD) generalinio direktoriaus pavaduotojas, atliekantis generalinio direktoriaus funkcijas Jonas Miškinis. Posėdžio pirmininkas pristatė posėdžio darbotvarkę ir pasiūlė jai pritarti. Darbotvarkei pritarta.

1. Naujų narių priėmimas į MKK.

Pirmą darbotvarkės klausimą pristatė H. Rukšėnienė. Ji paminėjo, kad yra gauti Lietuvos pašto ir Transporto inovacijų asociacijos prašymai priimti juos į MKK sudėtį. Paprašė atstovus prisistatyti.

LP deleguojama atstovė, Tarptautinio verslo departamento projektų vadovė Milda Stravinskė ir TIA direktorė Rugilė Andziukevičiūtė-Buzė prisistatydamos kalbėjo apie jų atstovaujamų organizacijų lūkesčius dalyvaujant MKK darbe, tikslus (gerinant bendradarbiavimą – gerinti veiklą, spartinti krovinių judėjimą) ir pan.

NUTARTA:

Įtraukti bendrovę „Lietuvos paštas“ ir Transporto inovacijų asociaciją bei šiems asmenims atstovaujančius atstovus – M. Stravinskę ir R. Andziukevičiūtę - Buzę į MKK sudėtį.

Prieš pradėdant svarstyti antrąjį posėdžio klausimą visų pritarimu buvo sukeistas darbotvarkės eiliškumas, ir posėdžio pirmininkas pakvietė pasisakyti verslo atstovą.

2. Skubių siuntų gabentojų asociacijos atstovai pristato pasiūlymus, problemas dėl pokyčių, susijusių su PVM lengvatos panaikinimu. (Lina Petronienė)

L. Petronienė kalbėdama apie pokyčius, kurie laukia skubių siuntų gabentojų įmonių, Lietuvos pašto, Lietuvos muitinės bei visuomenės nuo liepos 1 d. naikinant PVM lengvatą mažavertės siuntoms, vardijo problemas, su kuriomis susiduria siuntų vežėjai įgyvendindami šį visoms ES šalims narėms tenkanti iššūkį.

L. Petronienė pripažino, kad direktyvos įgyvendinimas visoms suinteresuotoms pusėms kelia pakankamai įtampos, minėjo, kad Lietuvos muitinė ėmėsi dvigubo uždavinio – įgyvendinti direktyvos nuostatas ir sukurti savitarnos portalą.

L. Petronienė išdėstė problemiškas vietas, dėl kurių šiuo konkrečiu laikotarpiu verslui kyla klausimų ir kokių sprendimų verslas tikėtusi iš muitinės:

1. Pranešimų pateikimas siuntos gabentojui, kai siuntos gavėjas siuntą deklaruoja pats, pateikimas elektronine žinute (siūlo rasti kitą sprendimą nei pranešimas į e. paštą, prognozuoja, kad tokių žinučių gali būti daug),

2. Kol kas neaiškus žinutės formatas.

3. Veiklos tęstinumo procedūra esant IS sutrikimams. (Skubių siuntų asociacija siūlo įvertinti muitinei tokį siūlymą: jei muitinės sistemos neveikia, o verslo veikia, tai deklaracijų failai galėtų būti pateikiami muitinei elektroniniais pranešimais, kad prekės operatyviai būtų išleistos į laisvą apyvartą).

4. Prekių aprašymas lietuvių kalba (verslas norėtų deklaracijas teikti muitinei su prekių aprašymais anglų kalba)

5. Savarankiško deklaravimo portalas (verslas prašo kuo greičiau jiems pateikti demo versiją, taip pat siūlo įdiegti paprastesnį ir greitesnį EORI kodo gavimo būdą. Pvz. per elektroninę bankininkystę.

6. Deklaracijų pripažinimas negaliojančiomis, kai prekės grąžinamos (verslo atstovų nuomone, šiuo metu galiojantis deklaracijų pripažinimo negaliojančiomis mechanizmas bus per lėtas, kai nuo liepos 1 d. tokio veiksmo kiekiai gali smarkiai padidėti. L. Petronienės teigimu, praėjusiame MKK posėdyje pasiūlyti sprendimai – prekes sandėliuoti, nedeklaruoti, o laikyti laikinai saugomas – verslui netinka dėl vietos stokos sandėliuose).

7. Muitinės nuostata dėl kvalifikacijos pažymėjimų muitinės tarpininkams. (buvo paprašyta, kad MD pateiktų raštišką išaiškinimą, kokios pozicijos laikomasi dėl deklaracijų pildymo, kur prekių vertė - iki 150 eurų. Galbūt mažavertėms siuntoms deklaracijas galėtų pildyti turintys reikiamą kvalifikaciją, bet neturintys kvalifikacijos pažymėjimo?).

8. Bendros darbo grupės iš siuntų gabentojų ir MD specialistų sudarymo reikalingumas (L. Petronienės teigimu, nesant tokios darbo grupės trūksta diskusijų, aiškumo dėl priimamų sprendimų ir pan.).

(PRISTATYMAS PRIDEDAMAS)

Taip pat SSGA atstovė dėkojo muitinei už aktyvumą, už informacijos sklaidą, pabrėžė, kad Edukuoti visuomenę – visų, kuriuos tiesiogiai liečia pokyčiai siuntų deklaravimo ir apmokestinimo srityse, reikalas.

J. Miškinis padėkojo už pristatymą, paminėjo, kad muitinė intensyviai ruošiasi pokyčiams. Pasak jo, 2020 m. liepos mėnesį priėmus reglamentą, reikėjo parengti kuriamų informacinių sistemų specifikacijas, įvykdyti viešuosius pirkimus. Dėl H6 ir H7 deklaracijų reikšmingų pakeitimų būta dar

šių metų vasario mėnesį, į kuriuos turėjo atsižvelgti ir įvertinti IS kūrėjai, todėl pripažino, kad šiuo metu iššūkių netrūksta.

Taip pat posėdžio pirmininkas informavo, kad MD šiuo metu diskutuojama dėl veiklos tęstinumo procedūros kitokio reglamentavimo, sutiko, kad dabar taikomas modelis išaugus procedūrų kiekiui gali netikti.

Dėl bendros darbo grupės su verslu. J. Miškinis informavo, kad ji nesudaryta grynai dėl laiko stokos. Jis paminėjo, kad tokia darbo grupė yra sudaryta iš muitinės specialistų, kuri nuolat informuoja verslą apie kylančius klausimus ir priimamus sprendimus, kviečia verslą diskutuoti, pateikti savo įžvalgas.

J. Miškinis siūlė apsvarstyti galimybę viešinti šios darbo grupės, kuriai vadovauja MD Muitinės kontrolės organizavimo skyriaus vedėjas Laimis Žlabys, protokolus.

3. Pasirengimo įgyvendinti siuntų deklaravimo ir apmokestinimo pokyčius nuo 2021 m. liepos 1 d. pažanga (atsakymai į verslo asociacijų ir Susisieikimo m-jos pateiktus klausimus – Neringa Motiejūnaitė)

N. Motiejūnaitė trumpai referavo, kas buvo nuveikta nuo paskutinio MKK posėdžio: buvo paskelbtas verslo klausimų – specialistų atsakymų dokumentas, vyksta nuolatiniai susitikimai su rangovais, į dabartiniam posėdžiui pateiktus klausimus taip pat viešai bus publikuojami atsakymai.

Atsakydama į verslo nuogastavimus N. Motiejūnaitė informavo, jog muitinė, vos turėdama rangovo atsakymą dėl pranešimo formato ir kaip jis bus teikiamas vežėjams, jei asmuo prekes deklaravo pats ir jos jau išleistos į laisvą apyvartą, nedelsiant informuos verslą.

Dėl veiklos tęstinumo, kai neveikia muitinės IT, N. Motiejūnaitė pasakė, kad verslo siūlymas, kad tokiu atveju deklaracijos būtų teikiamos e. pranešimais, svarstytinas. Ji pabrėžė tikinti, kad tokios griūtis, kaip buvo kovo mėnesį, nebus, ir duomenų mainai su Lietuvos muitine vyks labai operatyviai.

Informavo, kad savarankiško deklaravimo portalas yra kuriamas, ir bus pristatytas tiek verslui tiek visuomenei.

Teigė, kad muitinė nemato problemų dėl muitinės kliento autentifikavimo, kad ir dabar EORI kodas suteikiamas operatyviai.

Informavo, kad Muitinės departamentas yra parengęs naują Identifikavimo kodo suteikimo asmenims, teikiantiems atstovavimo paslaugas muitinėje, tvarką. Netrukus ši Tvarka bus pateikta asociacijų pastaboms. N. Motiejūnaitė pabrėžė, kad jokiame teisės akte nėra parašyta, kad įmonės, teikiančios atstovavimo paslaugas muitinėje, visi darbuotojai turi turėti kvalifikacinius pažymėjimus.

Atkreipė dėmesį, kad MD gauna daug paklausimų dėl specifikacijos, iš to darytina išvada, kad ne visiems yra žinoma, kad specifikacija dėl IMDAS yra parengta pagal reglamento B priedo reikalavimus visiems duomenų elementams, o pati pildymo instrukcija yra patvirtinta praėjusiais metais MD generalinio direktoriaus įsakymu 1B-810. Šį įsakymą reikia turėti po ranka nagrinėjant specifikaciją, ypač tą jo dalį, kuri susijusi su importo deklaracijų duomenų pateikimu.

N. Motiejūnaitė patikino, kad ir toliau glaudžiai bus bendradarbiaujama su verslu, kad naujos nuostatos dėl siuntų apmokestinimo būtų sėkmingai įdiegtos.

Pranešėjai baigus pasisakymą, buvo užduodami klausimai:

4. Kiti klausimai

J. Duoba (SSGA) tikslinosi dėl kvalifikacinių pažymėjimų būtinybės teikiantiems deklaracijas.

N. Motiejūnaitė atsakė, kad nei naujai parengtame teisės akto projekte nei dabar galiojančiame tokio griežto reikalavimo nėra. Teisės aktas keičiamas dėl to, kad prašymai identifikacinio kodo gavimui būtų pateikiami per Muitinės leidimų sistemą, o reikalavimo kiekvienam muitinės tarpininkų

įmonės darbuotojui, pildančiam deklaraciją, turėti kvalifikacijos pažymėjimą – nėra. Ji dar kartą paprašė kruopščiai išnagrinėti naujo teisės akto projektą, ar jame nėra kokių nors trikdžių verslui.

J. Miškinis pakomentavo, kad dėl išaugusių deklaravimo poreikių nuo liepos 1 d., jis pritartų N. Motiejūnaitės pristatytai būsimo teisės akto normai, nors ir paminėjo, kad pasirengimas, kvalifikacija lemia verslo sėkmę.

L. Petronienė domėjosi, kaip vyksta įstatymo keitimas dėl tarpininkavimo paslaugų įtraukimo į muitinės apmokestinamą PVM vertę.

V. Guobytė (MD) paaiškino, kad pagal šiuo metu galiojantį PVM įstatymą atstovavimo muitinėje paslaugos įtraukiamos į vertę pagal komentarą, ir tos paslaugos apmokestinamos importo metu.

Užklausus kaimyninių šalių, kadangi PVM įstatymas įgyvendina tam tikrą direktyvą, todėl interpretavimai turėtų būti panašūs, buvo gautas atsakymas, kad jos neplanuoja apmokestinti šių paslaugų importo metu, ir visas atstovavimo muitinėje paslaugas traktuoja kaip apmokestinamas ne importo metu.

V. Guobytė informavo, kad klausimą, kaip būtų vertinama, jei ir Lietuvos muitinė koreguotų komentarą ta linkme, kad atstovavimo muitinėje paslaugos nebūtų įtraukiamos į prekių muitinę vertę, derino su Muitinės praktikų ir Skubių siuntų gabentojų asociacijomis. Atsižvelgiant į nuomones, buvo parengtas komentaro projektas – PVM įstatymo 15 straipsnio 15, 16 ir 17 dalių keitimas. Šiuo metu jis pateiktas derinti Valstybinei mokesčių inspekcijai.

J. Duoba teiravosi dėl tarpininkavimo paslaugų apmokestinimo PVM pakyčių, paminėdamas, kad šias paslaugas dažnai apmoka siuntėjas, ir klausė, kaip bus tais atvejais, tada PVM už paslaugas gali būti nesurinktas?

V. Guobytė atsakė, kad PVM bet kuriuo atveju turi būti surinktas, ir paprašė pateikti pavyzdį, kaip daroma šiuo metu ir kaip atrodo sutartiniai įsipareigojimai.

L. Petronienė paklausė ar Lietuvos muitinė neplanuoja prisijungti prie tų šalių narių (Vokietija, Prancūzija), kurios pranešė Europos Komisijai, kad nespės pasirengti pokyčiams ir rengia plano „B“ veiksmus.

J. Miškinis atsakė, kad objektyvių kliūčių nepasirengti PVM lengvatos panaikinimui nuo liepos 1 d. Lietuvos muitinė neturi. Jis minėjo, kad tai iššūkis, bet atidėjimas keliems mėnesiams nepakeis situacijos: virsmas vis tiek turės įvykti.

M. Stravinskė (Lietuvos paštas) informavo, kad jie jau kreipėsi į Europos Komisiją nukelti PVM lengvatos panaikinimą į 2022 m. sausio 15 d., teigdami, kad būtų tikslinga mažaverčių siuntų elektroninį deklaravimą pradėti nuo liepos 1 dienos, taip leidžiant adaptuotis muitinės ir verslo sistemoms, o po kiek laiko jas susieti su lengvatos panaikinimu. M. Stravinskė sakė, kad pasirengimas ir verslo, ir muitinės turi būti bendras, startuoti reikia vienodai pasirengus, ji teigė, kad jei muitinė palaikytų iniciatyvą nukelti PVM lengvatos panaikinimą, EK apsispręsti būtų lengviau.

Š. Avižienis paminėjo, kad kol kas neteko matyti jokių dokumentų šiuo klausimu. Jei būtų, informacija muitinė pasidalins.

K. Semėnė (Susisiekimo m-j) paprašė pateikti etapus, žingsnius ir terminus, kurie planuojami iki liepos 1 d.

N. Motiejūnaitė: Muitinė dėl naujos informacinės sistemos turi atlikti testavimo darbus, tada informuoti verslą ir pakviesti testuoti, o liepos 1 d. turi paleisti pačią sistemą.

J. Miškinis: **Testavimo grafiką turėtumėme pavišinti svetainėje.**

H. Rukšėnienė: Dėl viešinimo buvom susitikę su Lietuvos pašto komunikacijos atstovais, aptarėme bendrus veiksmus. Komunikacijai sunkiausia, kai nėra aiškos, baigtinės dalykinės informacijos. Kai viskas procese, tai ir komunikavimas taip pat.

J. Miškinis: Laukiame dviejų Vyriausybės nutarimų, be jų negalim patvirtinti dviejų įsakymų.

J. Adomavičius (Transporto inovacijų asociacija) klausė, ar nuo liepos 1 d. Lietuvoje galima bus išmuitinti siuntas, skirtas kitų šalių gavėjams?

J. Dukavičius (MD) atsakė, kad jei bus naudojama specialioji procedūra, o ne IOSS, ir gavėjas bus kitoje šalyje, Lietuvoje nebus galima tokios siuntos nuo liepos 1 d. išleisti į laisvą apyvartą.

Paiškinu, kad Įgyvendinamajame akte buvo padaryta pataisa, kad nuo liepos 1 d. siuntos, jei joms netaikoma IOSS schema, turi būti išleidžiamos į laisvą apyvartą tik siuntos gavėjo šalyje.

N. Motiejūnaitė pabrėžė, kad tai turi būti ne IOSS siunta, t. y. PVM mokestis nesumokėtas prekės įsigijimo metu.

D. Jankauskaitė (OMNIVA) klausė, kada muitinė planuoja pasidalinti Supaprastintu prekių klasifikavimo sąrašu?

V. Mickienė atsakė, kad Supaprastintas prekių kodų sąrašas bus skirtas tik savitarnos portalui, o tikri deklarantai žino Kombinuotąją nomenklatūrą ir ją toliau naudosis. Supaprastintas sąrašas yra sudarytas KN pagrindu.

M. Stravinskė pasiūlė sudarinėjant Supaprastintą prekių kodų sąrašą įtraukti ir verslo atstovus, kurie galėtų pateikti dažniausiai naudojamus variantus.

J. Adomavičius klausė, kaip bus vykdoma kontrolė, jei žmogus prekę deklaruos pats, o prekę pateks į raudoną kanalą?

N. Motiejūnaitė atsakė, jog yra numatyta, kad tokiu atveju vežėjas gaus informaciją, kad siunta turi būti pateikta muitiniam tikrinimui. Ir tokiu atveju už siuntos pateikimą muitiniam tikrinimui atsakingas bus vežėjas.

M. Stravinskė paklausė, kada bus pristatyta Muitinės leidimų sistema ir kokių būdu vyks deklaracijų pripažinimas negaliojančiomis, kaip bus nagrinėjami prašymai. Pasak jos, verslo poreikis būtų konsoliduotų prašymų teikimas.

N. Motiejūnaitė informavo, kad **MLS pristatymas įvyks artimiausio MKK posėdžio metu**. Paaikšino, kad sistemos funkcionalumas: vienas prašymas pagal vieną deklaraciją. Konsoliduotų prašymų teikimas sistemoje nėra numatytas.

E. Daukantas paprašė žodžio, norėdamas apibendrinti posėdį. Paminėjo, kad išskirtų 2 klausimus, kuriais galima būtų dar padirbėti, Tai – prekių aprašymo kalbos klausimu ir dėl veiklos tęstinumo procedūros.

Dėl prekių aprašymo lietuvių kalba kilo diskusijos. J. Miškinis pasiūlė šį klausimą dar kartą apsvarstyti tarp specialistų ir patikino, jog kitame posėdyje bus pateikta Muitinės departamento pozicija.

E. Daukantas informavo, kad MKK Taryba įsipareigojo vieną iš komiteto posėdžių rengti su verslo pasiūlyta darbotvarke, sakė, kad darbotvarkės klausimus jau rengia Lietuvos verslo ir Lietuvos pramonininkų konfederacijos, pakvietė prie darbotvarkės formavimo prisidėti ir kitas verslo asociacijas.

Posėdžio pirmininkas

Jonas Miškinis

Posėdžio sekretorė

Henrika Rukšėnienė